

a že správce úpadkové podstaty v třetí stolici podle § 7 konk. ř. vstoupil do sporu, ani tím, že přisudky se staly právoplatnými teprve po vyhlášení úpadku, ano rozhodnutím soudu třetí stolice nebylo nic změněno na jejich obsahu a zejména jím nebylo vyřknuto, že i útraty první a druhé stolice má nahraditi místo úpadce úpadková podstata.

Čís. 10025.

Jde o smlouvu předběžnou, zavázal-li se obchodník, že budoucně bude objednávat zboží, které pak převezme a zaplatí. Bylo-li předmětem koupě zboží, jež dodavatel vyrábí, a objednateli byl ponechán výběr, nevadí určitosti předmětu koupě, že nebylo určeno, jaké kusy zboží se mají objednat. K platnosti kupní smlouvy (přeběžné smlouvy o koupi) není potřebí číselné určitosti kupní ceny, nýbrž jen, by bylo podle úmyslu stran patrné, že kupní cenu lze určit podle objektivních znaků tak, by nebyla předem odvislá od subjektivních názorů smluvních stran nebo ponechána jejich libovůli a by byla podle těchto objektivních znaků určitelná. Stačí, bylo-li úmyslem stran platiti cenu konfekčního zboží podle ceníků.

Odběrní smlouva není předběžnou smlouvou o příští koupi, zavázal-li se odběratel neodebírat zboží odjinud, než od dodatele, jest však předběžnou smlouvou, je-li zavázaný přímo povinen k odběru v příští době.

O okolnosti, jež smluvník mohl při patřičné obezřetnosti předvídati, nelze opíratí obranu napotomní hospodářské nemožnosti plnění ve smyslu § 1447 obč. zák.

(Rozh. ze dne 24. června 1930, Rv I 1056/29.)

Karel a Ludvík G-ovi uzavřeli dne 12. února 1926 jako společníci zřizované tehdy veřejné obchodní společnosti Bratří G., jež byla do rejstříku zapsána dne 27. března 1926, se žalovanou smlouvu, o čemž byla sepsána informace, podle níž se Karel a Ludvík G. (firma Bratří G.) zavázali od žalované po pět let, počínajíc 1. únorem 1926, odebírat, převzít a platiti »na šedesátidenní cíl« ročně konfekční zboží v nákupní ceně nejména 600.000 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se Karel G., Ludvík G. a firma Bratří G. na žalované, by smlouva ze dne 12. února 1926 byla prohlášena za zrušenou a pro neurčitost předmětu dodávky a pro neurčitost a neurčitelnost kupní ceny za neplatnou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud přerušil dovolací řízení ohledně Karla a Ludvíka G-ových, dovolání firmy Bratří G. vyhověl; zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. Dovolací řízení ohledně Karla a Ludvíka G-ových bylo pře-

rušeno, ježto byl na jejich jmění vyhlášen úpadek. K dovolání firmy Bratří G. bylo uvedeno v

d ů v o d e c h:

Jest vyjít z právního posouzení věci. Dovolatelka domáhá se jednak toho, by soud prohlásil za zrušenou její smlouvu se žalovanou, kterou její společníci i jejím jménem pronajali krám, zavázali se objednávat každoročně po pět let za 600.000 Kč zboží, převzítí je a do šedesáti dnů zaplatiti, a dále by smlouva byla prohlášena za neplatnou pro neurčitost předmětu koupě a kupní ceny. Jako důvody uvedla 1. že se splnění stalo hospodářsky nemožným, 2. že ve smlouvě nebyl určen ani předmět koupě ani kupní cena, 3. že se poměry změnily, 4. že žalovaná neměla vůli smlouvu splnit sama, že odepřela dodávati, po případě, že chtěla dodati jen za protismluvních podmínek, 5. že zástupce žalované, který ujednal smlouvu, nebyl k tomu žalovanou zmocněn. Výrok o zrušení smlouvy předpokládá, že smlouva byla původně platná, a bylo by jej lze opodstatnit tím, že později nastala nemožnost plnění ve smyslu § 1447 obč. zák., nebo tím, že platná předběžná smlouva, šlo-li o ni, byla by prohlášena ve smyslu § 936 obč. zák. za nezávaznou, protože se poměry změnily tak, by tím výslovně určený, nebo z okolností vysvítající účel její byl zmařen, nebo důvěra té neb oné strany ztracena nebo posléze, kdyby byly splněny podmínky pro odstup od smlouvy ve smyslu § 918 obč. zák. Proto jest napřed řešiti otázku, jaký ráz má sporná smlouva a zda jest platná. Prvý soud pokládá neprávem smlouvu o příštím odběru zboží ročně za 600.000 Kč za kupní nebo za dodací smlouvu ve smyslu čl. 338 obch. zák. Žalobci se zavázali, že teprve budoucně budou objednávat zboží, které pak převezmou a zaplatí. Neobjednali je již samou smlouvou, nýbrž se zavázali, že budou objednávat teprve budoucně. Proto nejde o smlouvu kupní ani dodací, při níž smlouva je již hotová a jen opatření zboží prodátem jest odloženo, nýbrž o předběžnou smlouvu o budoucí koupi, jež měla býti teprve ujednána příštími objednávkami. Pro platnost takové smlouvy se vyhledává, aby podstatné kusy budoucí smlouvy byly již určeny při předběžné smlouvě o koupi, by byl již určen předmět koupě a kupní cena. Dovolatelka má neprávem za to, že tu této určitosti nebylo. Určitosti předmětu koupě nevadí, že nebylo určeno, jaké kusy konfekce se mají objednat. Předmětem koupě bylo podle úmyslu stran, jak jej nižší soudy zjišťují, zboží, jež žalovaná vyrábí, a žalobcům byl ponechán výběr. Ponechána-li jedné straně volba z více možných způsobů plnění, není to podle § 906 obč. zák. platnosti smlouvy na závadu (§ 906 obč. zák.). Byl tedy předmět koupě určen dostatečně tím, že mělo býti objednáno a dodáno zboží, jež vyrábí žalovaná. Kupní cena vybraných kusů zboží nebyla ovšem číselně určena. Ale k platnosti kupní smlouvy a proto i k platnosti předběžné smlouvy o koupi není potřebí číselné určitosti kupní ceny, nýbrž jen, by bylo podle úmyslu stran patrné, že lze kupní cenu určit podle objektivních znaků tak, by nebyla předem

odvislá od subjektivních názorů smluvních stran nebo ponechána jejich libovůli a by byla podle těchto objektivních znaků určitelná. Tak lze stanovit platně jako kupní cenu cenu tržní (§ 1058 obč. zák.) nebo cenu krámskou, pro odběratele obvyklou, při níž lze cenu určit podle objektivních znaků, podle panujících tržních poměrů, nebo tím, zač se v krámě koupené předměty skutečně prodávají nebo jaké ceny se skutečně stanoví pro jiné odběratele. Je-li takto cena podle objektivních znaků určitelná, stačí to k platnosti smlouvy. Nelze ovšem souhlasit s názorem odvolacího soudu, že určitosti ceny nebylo třeba proto, že jde o smlouvu odběrní. Odběrní smlouva není předběžnou smlouvou o příští koupi tehdy, když se odběratel zavázal neodbírat zboží odjinud než od dodavatele, tedy když jde o závazek ommissivní. Taková smlouva není předběžnou smlouvou o koupi, protože nejde o závazek k pozitivnímu plnění.

Ale tam, kde o takový závazek jde, a zavázaný je přímo povinen k odběru v době příští, jde o předběžnou smlouvu o příští koupi. K platnosti takové smlouvy o pozitivním plnění příštím odběrem (koupí) se však vyžaduje určitost kupní ceny. Prvý soud zjistil, že je obvyčejem v konfekčním odvětví, že se objednává podle ceníků a vzorků, že si strany také tak počínaly, že žalobci také později beze všeho podle ceníků odbírali a také podle cen ceníkových, a že obě strany věděly přesně, jak jsou ceny účtovány. Podle tohoto zjištění bylo úmyslem stran platit cenu podle ceníků, tedy cenu obvyklou pro odběratele, již lze objektivně určit. Proto právem nižší soudy pokládaly za smluvenou cenu mlčky podle obvyčeje cenu podle ceníků obvyklou pro odběratele a po případě cenu přiměřenou, tedy objektivně určitelnou. Třebaže tedy dovolatelé shledávají právem v odběrní smlouvě smlouvu předběžnou, neprávem ji pokládají za neplatnou pro nedostatečné určení předmětu koupě a kupní ceny. Správně odůvodnily nižší soudy, že nedostatek plné moci zástupce M-a je odstraněn dodatečným schválením smlouvy tím, že žalobci podle smlouvy zboží odbírali a žalovaná je dodávala. Neplatnost smlouvy pro její rozpor s dobrými mravy ve smyslu § 879 obč. zák. není opodstatněna tím, co žalobci k opodstatnění této námítky uvedli. Tvrdili, že ustanovení smlouvy jsou jednostranná, že jen jim byla uložena povinnost, aniž žalovaná na se vzala závazky dodat zboží, a že žalobci proto nemají žádného práva. Ale, jak bylo již dovozeno, šlo o smlouvu předběžnou, již sice nebylo výslovně vyjednáno, že žalovaná jest povinna dodat, ale podle smyslu smlouvy se to slušně rozumí. Není tu ani závazek jednostranný, jen na straně žalobců, proto, že žalovaná dala žalobcům do nájmu krám a prodala jim zásoby. Žalobní nárok na prohlášení smlouvy za neplatnou není tedy odůvodněn. Jde-li o platnou smlouvu, jest uvážiti dále, může-li se dovolatelka domáhati jejího zrušení nebo její nezávaznosti z důvodu napotomní hospodářské nemožnosti, pro změnu poměrů nebo proto, že žalovaná odpírala plniti. Tento důvod mohla by dovolatelka uplatniti jen za podmínek § 918 obč. zák., tedy v případě prodlení žalované, kdyby dala dodatečnou lhůtu k plnění. Tyto podmínky dovolatelka netvrdila. Odvolávala se jen na to, že žalovaná neposlala cestujícího, že neměla vůli

plniti, že odmítla dodati zboží podle smluvených podmínek, ale ne-
tvrdila všechny podmínky § 918 obč. zák. V jejích vývodech nelze shle-
dati ani znemožnění plnění podle § 920 obč. zák. Okolnosti, jež dovo-
latelka uváděla k odůvodnění hospodářské nemožnosti splnění s její
strany, totiž že nemohla zboží odbýti ve svém obchodě, protože pro-
dává zboží většinou lacinější, že krám jest málo prostorný, nemůže tolik
zboží ani míti na skladě, že je v místě řada jiných konkurenčních firem,
že se konkurence stížila zaváděním splátkových obchodů jinými obchod-
níky, že Terezie W-ová jí odluzovala zákazníky, že jí není možno do-
držeti placení do 60 dní, že pozbyla úvěru, že převzala značný sklad
a nemá prostředky a že by proto odběr zboží od žalované za 600.000 Kč
ročně znamenal její hospodářskou zkázu, nejsou okolnostmi, jež žalo-
vaní nemohli předvídati a s nimi po obchodnicku počítati. Proto je nelze
pokládati za náhodu, jež znemožnila splnění ve smyslu § 1447 obč. zák.
V důsledku tohoto právního posouzení objevuje se i nedůvodnost vytý-
kané vadnosti řízení. Výtka, že nebyl proveden důkaz nabídnutý žalo-
vanou o schválení smlouvy, neznamená vadu řízení, již by mohla do-
volatelka uplatniti, již proto, že takové výtky nevznesla v odvolání a
této vadnosti by se mohla dovolávati jen strana žalovaná. Rovněž není
opodstatněna výtka vadnosti řízení proto, že nebyly provedeny důkazy
o dodatečně nastalé nemožnosti splnění, o okolnostech shora uvede-
ných, ježto jsou nerozhodné. Podobně i výtka protispisovosti vyvozo-
vaná z toho, že odvolací soud má za to, že žalobci měli více krámů,
jest neodůvodněna proto, že jde rovněž o okolnost nerozhodnou. Zbývá
jen výtka kusosti řízení z toho důvodu, že nebyly provedeny důkazy
o změně poměrů ve smyslu § 936 obč. zák. Nižší soudy nevzaly se svého
stanoviska vůbec na přetřes tuto námitku, nezabývaly se tím, zda na-
stala změna poměrů, jakou předpokládá § 936 obč. zák., a nezjistily
skutečnosti, jež k opodstatnění této námitky byly tvrzeny. Proto bylo
rozsudky nižších soudů zrušiti a naříditi, jak se stalo.

Čís. 10026.

**Manžel jest povinen poskytovat manželce slušnou výživu, dokud
nebyl této povinnosti soudcovským výrokem právoplatně sprostěn nebo
pokud tento závazek nepominul faktickým úplným zrušením manžel-
ského svazku. Vyživovací nárok přísluší manželce bez ohledu na její
jmění podle výdělečné mohoucnosti mužovy. Závazek nezaniká dobro-
volným rozvedením manželství od stolu a lože.**

**Na prozatímní opatření podle § 382 čís. 8 ex. ř. nelze použití vše-
obecných ustanovení §§ 370 a 372 ex. ř.**

(Rozh. ze dne 24. června 1930, R II 183/30.)

Manželka, jejíž manželství bylo dobrovolně rozvedeno od stolu a
lože, domáhala se ve sporu o placení výživného, by jí bylo proti
manželi povoleno prozatímní opatření placením výživného. S o u d